

IV. Verplaatsingen

- In de industrielanden vindt een meerderheid van mensen het haast ondenkbaar dat ze zonder auto door het leven zouden moeten. Enkele cijfers voor België:
  - er zijn meer dan 6 miljoen voertuigen in omloop, waarvan 4,9 miljoen personenwagens;
  - verplaatsingen met privé-auto's vertegenwoordigen 89% van het wegverkeer;
  - ieder jaar worden meer dan 500 000 nieuwe personenwagens ingeschreven (in 2006 telde men er 526 141).
- Het lijkt dan ook geen twijfel dat de auto deel uitmaakt van onze manier van leven, ons comfort. Maar al even ontegenzeggelijk is dat auto's een sliert nadelen met zich meebrengen, zowel voor de menselijke gezondheid als voor het milieu. Binnen de Europese Unie is transport de grootste energieverbruiker en de grootste vervuiler. Het vliegtuig is weliswaar het meest verontreinigende transportmiddel, maar privéwagens moeten daar nauwelijks voor onderdoen als het over energieverbruik en milieuverloeding gaat.
- Elk autogebruik komt immers neer op verbruik van brandstof en uitstoot van kooldioxide (CO₂). In dat verband spreken de cijfers boekdelen, want het wegtransport is verantwoordelijk voor:
  - 17,7% van de uitstoot van broeikasgassen in België;
  - een toename van de CO₂-uitstoot met 29% sinds 1990;
  - nagenoeg de helft van de uitstoot van stikstofoxiden (NO_x);
  - vrijwel de helft van de uitstoot van vluchtige organische verbindingen (VOC's);
  - een groot deel van de uitstoot van roetdeeltjes (dieselwagens) en ongetwijfeld het grootste deel daarvan in steden;
  - ongeveer 500 000 ton afval (afgedankte auto's) per jaar.
- Het toenemend gebruik van personenwagens heeft de jongste jaren dus geleid tot een aanzienlijke toename van de CO₂-uitstoot, een van de gassen die in de atmosfeer bijdragen tot het broeikas-effect en bijgevolg ook tot de opwarming van de aarde. De emissienormen voor auto's mogen dan wel strenger geworden zijn in de loop van de jaren, ook het aantal wagens op onze wegen neemt nog steeds toe.
- Maar er is meer: de toename van gemotoriseerd verkeer maakt ook de 'gewone' luchtvervuiling erger en is dus erg schadelijk voor de gezondheid. Het autoverkeer zou volgens diverse onderzoeken verantwoordelijk zijn voor minstens de helft van de luchtverontreiniging. Naast CO₂ komen bij autoverplaatsingen immers ook koolmonoxide (CO), stikstofoxiden (NO_x), vluchtige organische verbindingen en fijne deeltjes zoals roet vrij.
- Die vormen van luchtverontreiniging kunnen leiden tot allerlei gezondheidsproblemen: astma, allergieën, aandoeningen van de luchtwegen... Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie is de luchtvervuiling door wegverkeer zelfs verantwoordelijk voor meer doden dan verkeersongevallen!
- En dan is er nog de veelheid aan negatieve invloeden van het wegennet op het milieu, de landbouw, de gezondheid (verkeersongevallen, lawaaihinder enz.) of op de leefkwaliteit (stress ten gevolge van files en autorijden, ruimteverlies,...). De auto's zijn weliswaar degelijker en zuiniger dan 25 jaar geleden, maar intussen is ook het Belgisch

- wagenpark verdubbeld en zijn de gekochte auto's 20% krachtiger en zwaarder geworden. Wat men aan de ene kant wint, gaat dus aan de andere kant weer verloren.
- Zijn daar eigenlijk wel oplossingen voor, nu het voor zoveel mensen onmogelijk (b)lijkt afstand te doen van hun heilige koe op vier wielen? En kan men hun dat trouwens kwalijk nemen, als men bijvoorbeeld vaststelt dat de moderne stedenbouw uitgaat van het principe dat elk gezin ten minste één auto bezit? Zo kan het moeilijk anders dan dat het openbaar vervoer geen gelijke tred kan houden en dat een aantal handelszaken en werkplekken (hele kantoor- en winkelwijken) alleen nog met de wagen te bereiken zijn...
  - Om die trend om te keren of alleszins de impact van auto's op het milieu maximaal te beperken, neemt de overheid allerlei maatregelen: fiscale stimuli, informatiecampagnes naar de consument toe, afspraken met autobouwers... Doel daarvan is de gemiddelde CO₂-uitstoot per auto te doen dalen.
  - Men mag echter niet alle heil van de overheid verwachten, elk van ons heeft een stuk eigen verantwoordelijkheid en kan zijn verplaatsingen op een andere, rationelere en milieuvriendelijkere manier organiseren. Zo zou u voor korte afstanden de auto eigenlijk in zijn garage moeten laten. Lopen en fietsen zijn niet alleen beter voor het milieu maar ook voor uw gezondheid. Op die manier integreert u de broodnodige lichaamsbeweging in uw dagelijks leven i.p.v. te moeten gaan sporten. Met sporten is vanzelfsprekend niets mis... maar met de auto naar de sporthal, dat is toch tegenstrijdig, niet? Naast lopen en fietsen is er ook het openbaar vervoer. En hebt u geen halte in de buurt, dan is autodelen alleszins nog beter dan dat ieder met z'n eigen wagentje op pad trekt. Mensen die samen naar het werk rijden verontreinigen per persoon minder, delen de kosten en verkleinen het aantal wagens op de weg (zodat het sneller vooruitgaat). Ook kunnen ouders een beurtrol afspreken om hun kinderen samen weg te brengen, b.v. naar school, naar de muziekacademie of de jeugdvereniging.

VERONTREINIGING BECIJFERD

- In de 15 oorspronkelijke lidstaten van de EU is het grondtransport (vliegverkeer dus niet meegerekend) 'goed' voor 30% van het energieverbruik. Ieder jaar stoot een auto drie keer zijn eigen gewicht aan verontreinigende gassen uit en de helft (50%!) van de energie wordt in de stad verbruikt.
- De CO₂-uitstoot van het personenvervoer wordt geraamd op:
  - 111,7 g/persoon/km in een privé-auto;
  - 98,4 g/persoon/km op een motorfiets;
  - 54,7 g/persoon/km met de bus;
  - 35 g/per persoon/km per trein;
  - 0 g per persoon/km met de fiets of te voet.
- Daarnaast neemt een auto per passagier 7 keer zoveel ruimte in beslag als een bus (b.v. op parkeerplaatsen).

- U zou er met andere woorden een regel kunnen van maken dat u de auto alleen van stal haalt als er echt geen alternatief is. Zo laat u zien dat u minder uitstoot en minder brandstofverbruik ernstig neemt. Minder verbruik betekent trouwens ook een besparing van centen. In hedendaagse termen uitgedrukt: een echte win-winsituatie

PERSONENWAGENS

Elke kilometer in een personenwagen verslijt niet alleen banden en motor, maar maakt ook de lucht en het milieu minder leefbaar.

Uit Europees onderzoek blijkt bovendien ten overvloede dat auto's in meer dan 40 % van de gevallen gebruikt worden voor afstanden van niet meer dan 2 km (een verplaatsing van minder dan 5 minuten!). Dergelijk gebruik van de auto is nog nadeliger dan 'gewoon' gebruik, want:

- het verbruik ligt hoger (koude motor = + 50 % gedurende de eerste kilometer en + 25 % voor de tweede);
  - het duurt 5 minuten eer de motor de juiste temperatuur heeft;
  - men verontreinigt haast vier keer zoveel en dat is logisch: zolang de motor niet de juiste temperatuur heeft, is de verbranding onvolledig en komen grotere hoeveelheden vervuilende stoffen vrij, zoals koolmonoxide (CO) en niet verbrande koolwaterstoffen. Dat geldt ook voor benzinewagens met katalysator, aangezien de katalysator pas doeltreffend tegen verontreiniging werkt bij een temperatuur tussen 250 en 400°C.
  - ook voor een korte afstand neemt men plaats in op de weg.
- De auto niet gebruiken voor korte afstanden komt neer op 0,2 kg minder CO₂ per afgelegde kilometer. En als u werkelijk niet zonder uw auto kunt, zorg dan ten minste voor een correct en aangewezen rijgedrag, en kies een auto en een rijstijl die zowel voor het milieu als voor uw budget voordelig zijn...

BENZINE, DIESEL, BIOBRANDSTOF, LPG, CNG ?

- Gemotoriseerd vervoer is een grootverbruiker van fossiele brandstof en dus ook verantwoordelijk voor de uitstoot van heel wat verontreinigende stoffen. Een kleine auto die jaarlijks 15 000 km aflegt in de stad, stoot ongeveer één ton koolstofequivalent uit. Een 4x4 verbruikt 2 tot 5 keer zoveel als een compacte wagen en stoot voor dezelfde 15 000 km ten minste twee ton koolstofequivalent uit.

- Dieselwagens verbruiken normaliter minder brandstof dan benzinevoertuigen en stoten in principe minder CO₂ uit. Hun uitstoot van NOx (stikstofoxiden) en deeltjes ligt daarentegen hoger. Benzinewagens stoten meer koolstofmonoxide (CO) en vluchtige organische verbindingen uit dan dieselauto's. Wat is dan de beste keuze? Eén zekerheid is er alvast: diesel of benzine, alle nieuwe auto's die vanaf 1 januari 2006 verkocht worden, moeten voldoen aan de EURO 4 normen.

- Stilaan komen er biobrandstoffen op de markt. Het zijn brandstoffen van plantaardige oorsprong en dus 'CO₂-neutraal': ze veroorzaken eveneens CO₂ maar die wordt in principe weer opgenomen door de planten die voor nieuwe brandstof geteeld worden, zodat men van een nuloperatie (korte koolstofkringloop) kan spreken, in tegenstelling tot de CO₂ uit fossiele brandstoffen. Biobrandstoffen mogen bij gewone diesel en benzine gemengd worden op basis van de geldende Europese normen inzake brandstoffen.

Men mag maximaal 5 % bio-ethanol (gewone alcohol) mengen bij benzine, en zelfs 7 % als men eveneens bio-ETBE toevoegt om de antiklopeigenschappen te verbeteren.

Bij diesel mag men tot 5 % biodiesel (koolzaadmetylester) toevoegen, d.w.z. plantaardige olie die een scheikundige bewerking heeft ondergaan.

Door het gebruik van dergelijke biobrandstoffen wordt er zoveel minder CO₂ van fossiele oorsprong uitgestoten als het mengsel biobrandstof bevat.

Merk hierbij op dat iedereen dergelijke brandstofmengsels kan gebruiken, zonder aanpassing van de motor en zonder enig probleem.

- Naast LPG (Liquified Petroleum Gas), een bijproduct van de benzine- en dieselproductie, ontwikkelt men nog een andere

techniek die gebruik maakt van gas als brandstof: CNG (Compressed Natural Gas), m.a.w. natuurlijk aardgas. Deze brandstof is echter nog niet verkrijgbaar op de Belgische markt, wel in Italië en Duitsland. Auto's die op gas rijden vervuilen hoe dan ook minder dan benzinewagens.

Opgelet: alleen een erkende installateur mag een gasinstallatie plaatsen in uw wagen.

- De enkele hybride voertuigen (brandstof/elektriciteit) op de markt kunnen rechtstreeks brandstofgebruik uitsparen. De combinatie van een kleine benzinemotor en een elektrische motor (die opgeladen wordt tijdens het rijden) zorgt voor een doeltreffender energieverbruik.
- Auto's die alleen op elektriciteit rijden, bestrijden dan wel de lokale vervuiling, maar hun elektriciteitsverbruik is op zijn minst even vervuilend: om één eenheid elektriciteit te produceren verbruiken onze centrales immers 2 à 3 eenheden van een andere brandstof. Hun actieradius is bovendien beperkt en ook de problematiek van de milieuimpact van de batterijen doet vragen rijzen. De balans is bijgevolg niet positief.

Aankoop

Het eerste en meteen belangrijkste wat u zich moet afvragen is: heb ik werkelijk een auto nodig? Waarom zou u immers een wagen kopen als u hem slechts nu en dan gebruikt? Wist u dat een auto gemiddeld 23 uur op 24 niet rijdt? De vaste kosten (inschrijving, verzekering...) en de besommingen (onderhoud, technische keuring...) worden dan wel buitensporig in vergelijking met het gebruik dat men van de auto maakt.

Voor een aantal mensen moet het zonder meer mogelijk zijn te leven met alleen een fiets en openbaar vervoer of met de ene of andere carsharingformule (autodelen). Dat laatste begint opgang te maken: een organisatie beschikt dan over een vloot van voertuigen verspreid over de stad of zelfs over meerdere steden. Als abonnee mag u van die voertuigen gebruik maken wanneer u ze nodig hebt; u krijgt daartoe een magneetkaart en betaalt op basis van uw gebruikstype en de afgelegde afstanden. In een aantal Belgische steden kan dat al.

- De keuze die u bij de aankoop van een auto maakt, is doorslaggevend voor de impact van uw rijgedrag op het milieu. De cilinderinhoud en het vermogen van de motor, het gewicht en de aërodynamische eigenschappen van de auto, het brandstoftype, de integrale transmissie, het soort versnellingsbak (manueel, automatisch...) zijn stuk voor stuk factoren die het brandstofverbruik van de auto en bijgevolg ook de CO₂-uitstoot sterk beïnvloeden.

- Als u zich kunt beperken tot slechts één auto per gezin, spaart u jaarlijks grote hoeveelheden vervuilende gassen en duizenden euro's uit.
- Koop geen auto die groter is dan het formaat dat u echt nodig hebt. Een compacte wagen vervuult maar half zoveel als een 4x4 en verbruikt 2 tot 5 keer minder brandstof.

SCHONE AUTO = MINDER BELASTINGEN

U kunt belastingvermindering krijgen wanneer u een schone auto koopt, d.w.z. een milieuvriendelijker voertuig. Meer details hierover vindt u in het hoofdstuk over premies en financiële stimuli.

HOE VINDT U EEN SCHONE AUTO ?

- Vergelijk niet alleen het verbruik, maar ook de uitstoot van auto's vooraleer u tot aankoop overgaat.
- Bij de aanschaf van een nieuwe wagen is de verkoper wettelijk verplicht u in te lichten over het gemiddeld brandstofverbruik en over de CO₂-uitstoot. Alleen op die manier kunt u immers auto's onderling vergelijken.
- Op het internet vindt u een leidraad (<http://www.health.fgov.be/pls/portal/co2>) met alle auto's die op de markt zijn. Aarzel niet om deze site te raadplegen, ook al blijken er in de praktijk verschillen te bestaan tussen de opgegeven en de reële waarden. Die afwijkingen zijn te wijten aan factoren zoals rijstijl, onderhoud van het voertuig, verkeersomstandigheden... Dat zijn stuk voor stuk elementen die een invloed uitoefenen op het verbruik en op de uitstoot.
- Raadpleeg op het internet eveneens de site van Test-Aankoop (www.test-aankoop.be, auto & vervoer). U vindt er massa's informatie, waaronder de kostprijs per kilometer van auto's.

Rijgedrag

- Om uw motor geleidelijk op de juiste temperatuur te brengen kunt u beter rustig optrekken i.p.v. weg te scheuren. In de praktijk is meteen de weg opgaan zonder de

motor te bruskeren de beste manier om de motor op te warmen zonder onnodig verbruik en zonder de mechanische onderdelen te forceren.

- Druk het gaspedaal niet in wanneer u de auto start en/of voor u de motor uitschakelt. Het is in beide gevallen volkomen nutteloos maar wel nadelig voor de motor én voor het milieu.

- Rij soepel en licht. Wat men in de volksmond een 'sportieve' rijstijl noemt verbruikt alleen maar meer brandstof. Afhankelijk van het soort parcours kan het meerverbruik aan brandstof 5 tot 40 % bedragen in vergelijking met normaal rijgedrag.

Benzinewagens zijn gevoeliger voor rijgedrag dan dieselveertuigen. Een agressieve rijstijl kan tot acht keer zoveel CO₂-uitstoot veroorzaken, de uitstoot van koolwaterstoffen met 15 à 400 % doen toenemen en die van stikstofoxiden doorgaans met 20 tot 150 %. Dus, aangezien de motor (zelfs bij koud weer) nu niet meer hoeft voorverwarmd te worden na stilstand, komt het erop aan rustig te vertrekken, uw snelheid te matigen bij het begin van de rit en uw rijgedrag aan te passen aan de weg en aan de verkeerssituatie.

Vermijd verder krachtig accelereren gevolgd door bruusk remmen.

- Een paar km/u sneller rijden levert amper tijds winst op maar altijd milieuverlies. Op de autoweg brengt het verschil van 10 km/u tussen 120 en 130 voor een middelgrote wagen een meerverbruik met zich mee van meer dan een liter per 100 km op of meer dan 1,2 liter extra per uur. Wie 130 km/u rijdt, verbruikt met andere woorden 30 % meer dan iemand die het bij 90 km/u houdt.

- Voer het toerental niet te hoog op, maar schakel bijtijds naar een hogere versnelling. Alleen in de bergen moet men ervoor zorgen dat de motor altijd een voldoende hoog ritme aanhoudt omdat het daar van belang is over de grootst mogelijke trekkracht te beschikken; in de bergen schakelt men dus best in een vroeg stadium terug, en zeker voor de bochten.

- Te weinig toeren is echter ook niet goed. De motor heeft het dan moeilijk en gaat 'pingelen'. Die onregelmatige werking leidt automatisch tot vroegtijdig slijten en in tegenstelling tot wat men zou denken zal het verbruik daardoor dus stijgen. De geringste versnelling vergt dan immers een grote inspanning van de motor.

- Laat een koude motor nooit veel toeren maken, niet in zijn vrij maar ook niet als hij in een versnelling geschakeld is.

- Kortom: hou tijdens het rijden een stabiele snelheid aan en rij in de hoogst mogelijke versnelling. Schakel dus zo snel als het kan naar een hogere versnelling:

- voor benzinemotoren is dat rond 2500 toeren/minuut;

- voor dieselmotoren rond 2000 toeren/minuut.

Raadpleeg de technische handleiding bij uw auto om na te gaan binnen welke toerenwaarden uw motor optimaal functioneert.

- Wees op de rijweg vooruitziend, hou afstand en kijk zo ver als u kunt om te kunnen anticiperen op de verkeerssituatie. Zo hebt u voldoende tijd en ruimte om gepast te reageren, kordaat te accelereren (d.w.z. door het gaspedaal indien mogelijk voor drie kwart in te drukken) en onnodig of bruusk remmen te vermijden. Kortom, op die manier bent u niet verplicht voortdurend te remmen en weer op te trekken en dus de motor constant te belasten. Het is niet alleen een veiliger manier van rijden maar

ze is ook zuiniger (en dus minder vervuilend) en ze belast de mechanische onderdelen niet onnodig.

- Vertraag rustig door het gaspedaal tijdig los te laten en op de motor te remmen (waardoor bij moderne motoren de injectie wordt onderbroken).

- Leg de motor stil zodra u enige tijd stilstaat (in een file, bij een overweg,...). Een motor die drie minuten stationair draait, verbruikt ongeveer zoveel als een auto die 1 km aflegt tegen 50 km/uur!

Extraatjes

- Als uw auto ermee uitgerust is, maak dan gebruik van brandstofbesparende technieken (boordcomputer, econometers, cruise control,...). Bent u aan een nieuwe auto toe, opteer dan indien mogelijk voor een model met computer in het dashboard. Die geeft in real time het verbruik weer, naast het gemiddelde verbruik (bijvoorbeeld tussen twee tankbeurten). Op die manier kunt u uw verbruik tijdens het rijden in het oog houden en bijsturen om tot een zo laag mogelijk gemiddeld verbruik te komen.

- Speel niet voortdurend met elektrische accessoires (ruiten, ontwaseming,...). Gebruik ze alleen als het nodig is.

- Rijden met open ramen of een open dak vergroot de luchtweerstand van uw auto en werkt als een soort aërodynamische rem. Het resultaat is dat de motor meer moet verbruiken om de gewenste snelheid aan te houden. Maak liever gebruik van de ventilatie (niet te verwarren met airconditioning) als u wat koelte wenst.

- Maak geen misbruik van airconditioning: tot 30 % meerverbruik in de stad, tot 17 % op de autoweg. Maak met andere woorden rationeel gebruik van de airco, wanneer het echt noodzakelijk is en nadat u de oververhitting d.m.v. verluchting te lijf bent gegaan. Op die manier vermijdt u ook een thermische 'shock' bij het uitstappen.

- Stel wanneer het zeer warm is de koelingstemperatuur van de airco niet te laag in (22°C is al een stuk beter dan 18°C).

- Vermijd onnodige belasting van uw voertuig. Elke kilogram die u zonder reden aan boord neemt, leidt tot al even overbodig extra verbruik. Een te zwaar geladen auto, met name op het dak, kan op die manier tot 40 % meer brandstof verbruiken.

Haal bijgevolg niet alleen overtollig gewicht uit uw auto maar verwijder van het dak ook imperialen, bagagekoffers, skidragers en gelijkaardige accessoires wanneer ze niet absoluut nodig zijn. Wat dakconstructies betreft gaat het extra gewicht namelijk ook nog eens gepaard met een grotere luchtweerstand – in dat opzicht verdient het dan ook de voorkeur fietsen achter op de auto mee te voeren i.p.v. op het dak.

Let ook op voor toebehoren dat achteraf wordt bijgeplaatst (spatlappen achter de wielen, extreem lange antennes, bijkomende verstralers, brede banden...) en dat de luchtweerstand vergroot en daardoor het verbruik verhoogt.

Onderhoud

- Laat uw auto regelmatig onderhouden of doe het zelf. Gebrekkig onderhoud van de motor leidt immers tot 50 % meerverbruik en dus meer verontreiniging – vooral meer koolmonoxide en onverbrande koolwaterstoffen. Ook versleten ontstekingskaarsen of een vuile luchtfilter maken uw wagen gulziger. Om te weten wanneer uw auto aan onderhoud toe is, raadpleegt u de handleiding die u bij aankoop meekreeg.
- Een auto regelmatig onderhouden en voortijdig slijten van bepaalde onderdelen voorkomen houdt alleen maar voordelen in. U vermijdt er dure herstellingen mee, u rijdt veilig en zonder veel lawaai, u houdt het brandstofverbruik binnen de perken en veroorzaakt daardoor minder verontreiniging. Dat levert ook financieel voordeel op, dat op jaarbasis kan oplopen tot ettelijke honderden euro's!
- Pomp regelmatig uw banden op. Houd u aan de bandendruk die de fabrikant aanbeveelt. Slecht opgepompte banden kunnen tot 6 % meer gemiddeld verbruik veroorzaken (0,14 bar te weinig leidt tot 1 % meer verbruik). Dat is logisch, want onvoldoende druk vergroot aanzienlijk de rolweerstand en bijgevolg ook het brandstofverbruik. Bovendien verslijten slecht opgepompte banden sneller, wat niet alleen meer afval veroorzaakt (omdat u ze sneller moet vervangen) maar ook uw veiligheid in het gedrang brengt. Ideaal is dat u de bandendruk elke maand controleert.
- Was uw auto met een paar emmers water en niet met de (tuin)slang. Dat levert tot 300 liter waterbesparing op... per wasbeurt.

TREIN, TRAM, BUS, FIETS...

- Als we het over milieu en leefkwaliteit (van onszelf en van de planeet) hebben, zijn alle grondtransportmiddelen beter tot veel beter dan de auto.
- We zullen hier niet uitgebreid ingaan op de milieuvoordelen van elk ander vervoermiddel. Een paar cijfers zeggen allicht meer dan een lange uiteenzetting.
  - Zo produceert een bus of trein gemiddeld drie keer zo weinig CO₂ per persoon en per kilometer als een auto.
  - En het kan nog beter: elke kilometer die men te voet of per fiets (of op rolschaatsen...) aflegt i.p.v. met een auto, levert 200 gram minder CO₂-uitstoot op.
- Verplaatsingen te voet en per fiets verontreinigen niet alleen niet, ze zijn ook nog eens goed voor de gezondheid en voor de portemonnee, ze veroorzaken geen geluidshinder en zorgen voor ontspanning en gezelligheid. Wie te voet en vooral per fiets gaat, zal bovendien in de stad en voor korte afstanden sneller ter bestemming zijn (en minder parkeerproblemen ondervinden!) dan met de auto. De gemiddelde

verplaatsing te voet bedraagt 1,5 à 2,8 km en neemt 15 tot 30 minuten in beslag, de gemiddelde verplaatsing per fiets ligt tussen 3,5 en 4,8 km en duurt 10 à 15 minuten. In de file tijdens het spitsuur schiet men met de auto in dezelfde tijd soms amper een paar honderd meter op...

- Voor korte afstanden kunt u dus beter de fiets nemen of te voet gaan. En voor de langere afstanden is er nog altijd het openbaar vervoer!

IS VLIEGEN NOODZAKELIJK?

Van alle transportmiddelen is het luchtvervoer ontegensprekelijk de grootste brandstofverslinder en vervuiler.

Voor een gemiddelde heen- en terugreis van zo'n 2 000 km binnen Europa bedraagt de uitstoot per persoon in CO₂-equivalent ongeveer:

- 1 250 kg voor een vliegreis;
- 380 kg voor een autoreis;
- 50 kg voor een treinreis.

Vliegtuigen vervuilen dus enorm en van alle vervoermiddelen is het luchttransport intussen wel de sector die de jongste twintig jaar de grootste groei laat optekenen binnen de Europese Unie. Uiteraard houdt de resem nadelen gelijke tred... Daarom is het zo belangrijk dat we ook op dit gebied verantwoordelijkheidszin aan de dag leggen tegenover het milieu. Met andere woorden: dat vliegtuigtickets soms worden aangeboden tegen prijzen die boven elke concurrentie verheven staan, is nog geen reden om zich erop te storten! Denkt u liever aan de milieukosten die daarachter schuilgaan!

- Gaat u met het vliegtuig op vakantie naar de Azurenkust of overweegt u een trip naar Praag, Parijs, Londen of Berlijn? Bestaan er dan geen alternatieven voor het vliegtuig?

Kunt u bijvoorbeeld niet met de trein gaan? Zeker voor kortere afstanden is dat het overwegen waard, aangezien energieverbruik en verontreiniging aanzienlijker zijn voor korte vluchten dan voor lange (wat logisch is, want het verbruik is het grootst bij het landen en opstijgen).

- Waarom zweren bij een bepaalde vakantieformule? Probeer minder vaak het vliegtuig te nemen en langer met vakantie te gaan.
- Neemt u toch het vliegtuig, kies dan indien mogelijk voor de maatschappijen met de modernste en best onderhouden toestellen. Dat is zowel voor uw veiligheid als voor het milieu beter: de moderne reactoren vervuilen minder, verbruiken minder brandstof en maken minder lawaai.
- U moet het vliegtuig nemen voor uw werk? Is dat echt wel zo? Met e-mail, videoconferenties en andere moderne communicatiemiddelen zijn er voldoende alterna-

tieven voorhanden. Beperk uw verplaatsingen beroepshalve dan ook tot het strikt noodzakelijke.

- Wil u alsnog het vervuilend effect van uw vliegtuigreis compenseren, dan kan dat b.v. door een financiële bijdrage te leveren voor de aanplanting en het behoud van bossen. Meer over dit milieuvriendelijk initiatief vindt u op www.treesfortravel.be.

OOK VAKANTIE VOOR HET MILIEU ?

Vrijtijdsbesteding en reizen zijn niet meer weg te denken uit ons leven. Per auto of vliegtuig, veel minder per trein of bus, zijn we tijdens vrije dagen met z'n allen in beweging, weg van huis, op reis. De jongste jaren heeft de toeristische sector dan ook een ongelooflijke ontwikkeling gekend.

De gevolgen daarvan voor het leefmilieu bleven niet uit, en dat is absoluut geen verrassing als men weet:

- dat bijna twee derden van de Belgen met de auto op vakantie gaan;
- dat drie kwart van de internationale mobiliteit toe te schrijven is aan toeristische reizen;
- dat zelfs in droge gebieden drinkwater in grote hoeveelheden wordt gebruikt en verspild om de toeristen ter wille te zijn;
- dat activiteiten op het water (jetski, cruises...) kusten, zeeën en oceanen grondig verstoren;
- dat het toerisme (luxehotels, eten in overvloed,...) massa's afval produceert, grote hoeveelheden energie verbruikt, landschappen en ecosystemen overhoop gooit (hoeveel mooie kusten blijven heden ten dage nog onaangeroerd?).

Die aftakeling van het milieu ten gevolge van de toeristische ontwikkeling dreigt in de toekomst nog verder te gaan omdat steeds meer mensen besmet raken door de reiskoorts. Het is dan ook van belang dat men vakanties en reizen niet ziet als een alibi om eventjes het milieu te vergeten. Zo kan men:

- anders gaan denken over de verplaatsing. Is het vliegtuig echt wel ideaal? Kan het niet even goed met de trein? En zijn zoveel minitrips per jaar (synoniem voor even veel vervuilende verplaatsingen) nodig? Kan men niet beter één lange reis plannen?
- op zijn vakantiebestemming dezelfde milieubekommernissen aan de dag leggen als thuis, bijvoorbeeld qua afvalpreventie of door geen lichten te laten branden onder het voorwendsel dat het kamermeisje ze wel zal doven...
- niet overdrijven met het verbruik van natuurlijke rijkdommen. Dat men een 'all in' formule heeft gekocht, hoeft niet te betekenen dat men per se drie keer per dag een bad moet nemen!
- opteren voor 'schone' vervoermiddelen ter plaatse. Ga te voet, huur een fiets of neem de bus i.p.v. een auto of terreinwagen te nemen.